

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Carl Hesslin

Traditionsprincipen

- utifrån ett samhällsekonomiskt och processekonomiskt perspektiv

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Uta Bindreiter

Termin: HT 2016

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1 INLEDNING	4
1.1 Allmänt	4
1.2 Övergripande syfte	4
1.3 Frågeställning	4
1.4 Avgränsningar	4
1.5 Perspektiv och metod	4
1.6 Forskningsläge	5
1.7 Material	5
1.8 Disposition	5
2 TRADITIONSPRINCIPEN	7
2.1 Historisk bakgrund	7
2.2 Gällande rätt	9
2.2.1 Lagstiftning	9
2.2.2 Praxis	9
2.2.2.1 NJA 1925 s. 130	10
2.2.2.2 NJA 1975 s. 638	10
2.2.2.3 NJA 1997 s. 660	10
2.2.2.4 NJA 2007 s. 413	11
2.2.2.5 NJA 2008 s. 684	12
2.3 Sammanfattning	14
3 AVTALSPRINCIPEN	15
3.1 Historisk bakgrund	15
3.2 Gällande rätt	15
3.3 En lag om rätt till köpt lösöre	16
3.4 Sammanfattning	17

4	SAMHÄLLSEKONOMISKT OCH PROCESSEKONOMISKT PERSPEKTIV	18
4.1	Samhällsekonomiskt perspektiv	18
4.1.1	Väl fungerande näringsliv	18
4.1.2	Svenska företags konkurrenskraft	19
4.1.3	Export	19
4.1.4	Allmänna rättsmedvetandet	20
4.2	Processekonomiskt perspektiv	20
4.2.1	Kronofogdemyndigheten	20
4.2.2	Skatteverket	21
4.2.3	Sveriges Domstolar	22
5	DEN RÄTTSVETENSKAPLIGA DEBATTEN	23
5.1	Daniel Vargö	23
5.2	Torkel Gregow	24
5.3	Staffan Myrdal	25
6	ANALYS	26
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	29
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	30

Summary

Due to recent discussions concerning an eventual transition to the principle of a valid agreement and SOU 2015:18, this essay's question formulation is if there are any advantages with the principle of tradition from a national economical and procedural economical perspective. To answer the question, I have used the legal dogmatic method.

The principle of tradition means that a buyer gets protection from the seller's creditors once the movable property has been transferred to him or her, or when the seller has been legally dispossessed of the movable property. The principle of a valid agreement would give the buyer protection from the seller's creditors through the contract.

After an examination of the current law, SOU 2015:18 and the pros and cons with the principle of tradition, my conclusion is that the principle of tradition is advantageous from a procedural economical perspective, while from a national economical perspective it would be more advantageous with the principle of a valid agreement.

My conclusion is mainly supported by the following. From a national economical perspective, it has been put forth that Swedish trade have adapted to the principle of tradition, and the legal assessments for when creditor protection arises are relatively clear. Apart from these advantages, the public often lacks knowledge about the principle of tradition, the principle entails unnecessary transaction costs and is not adapted to international contexts. From a procedural economical perspective, the principle of tradition is advantageous as it streamlines the bailiff.

Sammanfattning

Med anledning av diskussionen kring en eventuell övergång till avtalsprincipen och SOU 2015:18 har denna uppsatsens frågeställning varit om ett fasthållande vid traditionsprincipen skulle ha samhällsekonomiska respektive processekonomiska fördelar. För att svara på frågeställningen har jag använt mig av den rättsdogmatiska metoden.

Traditionsprincipen innebär att köparen får sakrättsligt skydd mot säljarens borgenärer först i och med en besittningsövergång eller rättsligt rådighetsavskärande. Avtalsprincipen skulle medföra att köparen får sakrättsligt skydd i och med köpeavtalet.

Efter en genomgång av gällande rätt, SOU 2015 samt för- och nackdelarna med traditionsprincipen, kommer jag fram till att det utifrån ett processekonomiskt perspektiv finns fördelar med ett fasthållande av traditionsprincipen, men att det utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv vore fördelaktigt att övergå till en avtalsprincip.

Min slutsats stöds huvudsakligen av följande. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv har det lyfts fram att svensk handel har anpassat sig efter traditionsprincipen samt att de rättsliga bedömningarna för när borgenärsskydd uppkommer är relativt klara. Bortsett från dessa fördelar kan man se att traditionsprincipen saknar förankring hos allmänheten, medför onödiga transaktionskostnader och inte är anpassad till internationella sammanhang. Ett fasthållande vid traditionsprincipen skulle ur ett processekonomiskt perspektiv vara fördelaktigt eftersom den effektiviserar exekutionsväsendet och håller nere kostnaderna för bl.a. KFM.

Förkortningar

BrB	Brottsbalk
BNP	Bruttonationalprodukt
HD	Högsta domstolen
HovR	Hovrätt
JB	Jordabalk
KFM	Kronofogdemyndigheten
KKL	Konsumentköplag
NJA	Nytt juridiskt arkiv
RR	Rådhusrätt
SOU	Statens offentliga utredningar
SvJT	Svensk juristtidning
TR	Tingsrätt

1 Inledning

1.1 Allmänt

De senaste åren har diskussionen kring huruvida man bör övergå från traditionsprincipen till avtalsprincipen fått ny kraft. En sådan reform skulle få stor betydelse för hur sakrättsligt skydd uppstår, men det finns anledning fråga sig om traditionsprincipen är att föredra framför en reform.

1.2 Övergripande syfte

Uppsatsen har till syfte att utreda hur traditionsprincipen har utvecklats och tillämpats under det senaste seklet med anledning av diskussionen kring en eventuell övergång till avtalsprincipen.

1.3 Frågeställning

För att uppfylla ovanstående syfte, ska följande frågeställning besvaras: skulle ett fasthållande vid traditionsprincipen ha samhällsekonomiska respektive processekonomiska fördelar?

1.4 Avgränsningar

Tradition är ett av flertalet sakrättsliga moment som förekommer inom svensk rätt, och tillämpas inte enbart vid köp av lösöre. På grund av uppsatsens begränsade utrymme kommer traditionsprincipen endast att behandlas inom ramen för vanliga omsättningsköp.

Uppsatsen kommer inte att behandla hur en övergång till avtalsprincipen skulle komma att påverka andra rättsområden.

1.5 Perspektiv och metod

Jag kommer att skriva utifrån ett samhälls- och processekonomiskt perspektiv. I min uppsats kommer jag att använda mig av den klassiska

juridiska rättsdogmatiska metoden. Mer konkret innebär det att jag kommer att använda mig av lagstiftning, rättspraxis, lagförarbeten och den rättsdogmatiskt orienterade litteraturen, t.ex. doktrin, för att söka svar på min frågeställning.¹

1.6 Forskningsläge

De senaste 5 åren har det inte kommit ut någon forskning avseende traditionsprincipen utifrån ett samhälls- eller processekonomiskt perspektiv, varför uppsatsen kan ha ett nyhetsvärde. Det har dock med anledning av kommittédirektiv 2013:28 skrivits en artikelserie i SvJT som består av Dag Matsson, *Traditionsprincipen eller avtalsprincipen?* (2013), Staffan Myrdal, *Oklarheter med traditionsprincipen* (2013), Daniel Vargö, *Traditionsprincipens fördelar* (2013) och Torkel Gregow, *Avtalsprincipens fördelar* (2013).

1.7 Material

Uppsatsen stödjer sig huvudsakligen på SOU 2015:18 eftersom det saknas adekvat litteratur på valda område. Jag har även använt mig av Ulf Göransons *Traditionsprincipen* från 1985 samt tre artiklar från SvJT, nämligen Staffan Myrdals *Oklarheter med traditionsprincipen* (2013), Daniel Vargös *Traditionsprincipens fördelar* (2013) och Torkel Gregows *Avtalsprincipens fördelar* (2013).

1.8 Disposition

Utöver detta inledande avsnitt består uppsatsen av fem avsnitt. I avsnitt 2, *Traditionsprincipen*, ges en historisk bakgrund till traditionsprincipen för att sedan redogöra för gällande rätt. I avsnitt 3, *Avtalsprincipen*, ges först en historisk bakgrund till avtalsprincipen. Därefter ges exempel på rättsområden där avtalsprincipen redan används idag. Slutligen kommer

---

¹ Korling, Fredric & Zamboni, Mauro (red.), *Juridisk metodlära*, Studentlitteratur, Lund, 2013, s. 21.

lösöreköpskommitténs lagförslag att redovisas översiktligt. I avsnitt 4, *Samhällsekoniskt och processekoniskt perspektiv*, går jag igenom de samhälls- och processekonomiska för- respektive nackdelarna med traditionsprincipen och avtalsprincipen. I avsnitt 5, *Rättsvetenskapliga debatten*, redogör jag för tre juristers artiklar kring en eventuell övergång till avtalsprincipen. Slutligen, i avsnitt 6, *Analys*, återkopplar jag till det övergripande syftet och frågeställningen och sammanfattar vad jag har kommit fram till.

2 Traditionsprincipen

2.1 Historisk bakgrund

Traditionsprincipen har inte alltid varit en självklar del av den svenska rätten. Det går inte att utpeka någon särskild sakrättslig princip som gällde i äldre tider i Sverige. Några bestämmelser om äganderättens övergång fanns inte i landskapslagarna från 1200- och 1300-talet, men det förekom händelsevis tvesaluregleringar i bl.a. Bjärköarätten.²

I den romerska rätten krävdes det tradition för en sakrättsligt giltig äganderättsövergång, men det fanns även möjlighet för parterna att avtala om att egendomen skulle vara kvar i säljarens besittning för köparens räkning.³ Sverige fick genom universiteten och Svea hovrätt in ett delvis nytt betraktelsesätt på grundläggande civilrättsliga begrepp, men receptionen gick aldrig så långt att man införde ett traditionskrav vid köp av lösöre.⁴

Traditionsprincipen fick in en första fot i den svenska rätten i och med antagandet av 1835 och 1845 års lösöreköpsförordningar.⁵ Under 1810- och 1820-talen hade formlösa säkerhetsöverlåtelser börjat bli allt vanligare på landsbygden till följd av den ekonomiska instabiliteten. Det saknades under den här tiden en institutionaliserad kreditmarknad, och kreditbehovet täcktes till övervägande del av dem som genom egen jordbruksproduktion eller binärningar fått ett kapitalöverskott. Ståndspersoner och städernas borgerskap spelade också en viktig roll i dåtidens lånekaruseller. Genom allt vanligare dolda pantsättningar av boskap, redskap och annat lösöre sjönk borgenärernas tilltro till gäldenärens och hans borgensmäns

---

² SOU 2015:18 Lösöreköpskommittén, *Lösöreköp och registerpant* s. 36 f.

³ Ibid, s. 38.

⁴ Ibid, s. 38 f.

⁵ Den 1 januari 1978 döptes rubriken om till Lösöreköpslagen.

betalningsförmåga, och situationen blev allt mer besvärande för de borgenärer som inte skaffat sig realsäkerhet.⁶

I riksdagsbehandlingen och den slutliga författningstexten beskrevs de ovan beskrivna säkerhetsöverlåtelserna (dold pantsättning) som ”sveckfulla tillställningar”, ”diktade köpeavhandlingar” osv. Även om det rörde sig om allvarligt menade underhandspantsättningar, så stod de i strid med 10 kap.1 § HB och i brist på återvinningsregler inom utmätningsförfarandet ledde de till ensidigt gynnande. Avtalsprincipen satte dock inte stopp för säkerhetsöverlåtelser – efter 1835 och 1845 års lösöreköpsförordningar var avtalen tvungna att registreras för att ge köparen sakrättsligt skydd mot säljarens borgenärer vid utmätning.⁷

År 1907 utvidgades lösöreköpslagen till att gälla även för sakrättsligt skydd vid säljarens konkurs, men vid omsättningsköp kunde köparen vid sekelskiftet (1900-talet) freda godset från utmätning hos säljaren genom avtalet, trots att lösöret lämnats kvar.⁸ En förändring skedde dock i och med rättsfallet NJA 1925 s. 130, där den svenska traditionsprincipen för omsättningsköp skapades. Rättsfallet rörde ett köp av fyra ångvinschar som hade lämnats kvar hos säljaren. Säljaren gick sedan i konkurs. Frågan blev därmed om köparen hade separationsrätt till ångvinscharna. Köparen hävdade att lösöreköpslagen inte var tillämplig på ett typiskt köpeavtal, utan endast på säkerhetstransaktioner, medan konkursboet företrädde den motsatta inställningen. HD uttalade i ett korthugget domskäl att separationsyrkandet ogillades då ångvinscharna lämnats kvar hos säljaren utan att bestämmelserna i lösöreköpslagen följts. Av rättsfallet följde därmed att tradition eller lösöreköpsförfarande krävdes även för köp med tydlig omsättningskaraktär.⁹

---

⁶ Göranson, Ulf, *Traditionsprincipen: de svenska reglerna om köparens skydd mot säljarens borgenärer i komparativ och historisk belysning = [The doctrine of traditio]: [the Swedish rules on the buyer's protection against the seller's creditors in a comparative and historical perspective]*, Iustus, Diss. Uppsala: Univ., Uppsala, 1985, s. 334 f.

⁷ Ibid, s. 335.

⁸ Ibid, s. 352 f.

⁹ Ibid, s. 369 ff.

2.2 Gällande rätt

I svensk rätt gäller sedan länge traditionsprincipen som huvudregel för att köparen ska få sakrättsligt skydd mot säljarens borgenärer vid eventuell utmätning eller konkurs. I sakrättslig mening förstås tradition som att det sålda lösöret kommer ur säljarens besittning på ett sådant sätt att han eller hon inte längre har möjlighet att förfoga över det. Rådigheten över lösöret har i rättslig mening blivit avskuren. Traditionskravet innebär dock inte nödvändigtvis att någon faktisk, fysisk överflyttning av lösöret måste ske eller att köpet genom traditionen får publicitet. I rättsutvecklingen, genom praxis, har istället kravet på [rättsligt] rådighetsavskärande tagit allt mer plats.¹⁰

2.2.1 Lagstiftning

Traditionsprincipen finns lagstadgad i 22 § skuldebrevslagen, som föreskriver att tradition krävs för borgenärsskydd vid överlåtelse av löpande skuldebrev. Frågan är enligt Göranson om man analogivis ska tillämpa skuldebrevslagens regler på lösöre i allmänhet. Han menar att det inte är ”obestriddigen rätt” att analogisera, utan vid köp av lösöre bygger traditionsprincipen på en motsatstolkning av lösöreköpslagen i kombination med rättspraxis.¹¹ Huruvida traditionsprincipen vid vanliga omsättningsköp verkligen bygger på en motsatstolkning av lösöreköpslagen ifrågasätts dock av Håstad, vilket utvecklas mer under NJA 2008 s. 684.¹²

2.2.2 Praxis

I och med att det saknas lagstiftning om traditionsprincipen vid köp av lösöre, får man istället se till praxis, där den svenska traditionsprincipen vuxit fram. I rättsfallen belyses hur traditionskravet har tillämpats och

---

¹⁰ Millqvist, Göran, *Sakrättens grunder: en lärobok i sakrättens grundläggande frågeställningar avseende lös egendom*, 6., [uppdaterade] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2011, s. 126 f.; se NJA 2007 s. 413 samt NJA 2008 s. 684 angående rådighetsavskärande.

¹¹ Göranson, *Traditionsprincipen*, s. 372 ff.

¹² Håstad, Torgny, *Sakrätt avseende lös egendom*, 6., omarb. uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2000, s. 229.

utvecklats under det senaste seklet, och även vilka svåra gränsdragningsproblem som kan uppstå vid dess tillämpning.

2.2.2.1 NJA 1925 s. 130

Vaxholmsvarvet hade beställt fyra ångvinschar hos svenska maritimverkan till ett pris av sammanlagt 17,600 kronor. Vaxholmsvarvet hade vid leverans ingen omedelbar användning för vinscherna och lät dem därför ligga kvar hos maritimverkan. Maritimverkan gick därefter i konkurs, innan tradition av ångvinscherna hade skett. HD kom fram till att, eftersom ångvinscherna varit i Maritimverkans besittning vid konkursen utan att de blivit registrerade i enlighet med lösöreköpslagens bestämmelser, köparen inte hade separationsrätt till ångvinscherna.¹³

2.2.2.2 NJA 1975 s. 638

Ett köpeavtal träffades mellan en säljare och köpare beträffande en husvagn, och köparen hade därefter kopplat husvagnen till sin bil och åkt på en ”provtur”. Enligt överenskommelsen vid köpet lämnades husvagnen kvar hos säljaren för förvaring och utförande av vissa reparationer. Köparen hade registrerats som ägare i bilregistret och hade vid två till tre tillfällen låtit arbetskamrater övernatta i husvagnen. Frågan som sedan blev föremål för prövning var om husvagnen kunde utmätas för säljarens skuld. HD fann att köpet inte vunnit giltighet mot säljarens borgenärer eftersom någon tradition inte skett. De åtgärder som köparen hade vidtagit efter köpet kunde inte anses vara av sådan beskaffenhet att det med dem blivit tillräckligt tydligt att säljaren inte längre hade lov att förfoga över husvagnen.¹⁴

2.2.2.3 NJA 1997 s. 660

Köparen hade köpt en flytdocka som sedermera låg kvar hos säljaren. Genom ett hyresavtal fick säljaren rätt att fortsätta nyttja flytdockan. Säljaren förklarade att flytdockan inte längre tillhörde tomträten i enlighet med 2 kap. 3 § JB. Säljaren gick sedan i konkurs. Fråga var om köparen var sakrättsligt skyddad mot säljarens konkursborgenärer fastän ingen tradition

---

¹³ NJA 1925 s. 130.

¹⁴ NJA 1975 s. 638.

eller lösöreköpsförfarande ägt rum.¹⁵ HD anförde att flytdockan i rättslig mening var lösöre och att det för sakrättsligt skydd krävs tradition eller registrering enligt lösöreköpslagen. Traditionsprincipen ansågs vara så fast förankrad i svensk rätt att man inte helt eller delvis kunde överge principen utan stöd i lag. Flytdockan hade inte vid något tillfälle lämnat säljarens besittning, och i övrigt hade det inte vidtagits någon annan åtgärd som skulle kunna ge sakrättsligt skydd. Inskrivningen i enlighet med 2 kap. 3 § JB gav inget sakrättsligt skydd.¹⁶

2.2.2.4 NJA 2007 s. 413

I fallet hade inkråm och firma överlåtits från ett aktiebolag till ett annat, vilka haft en gemensam representant. Säljaren gick sedan i konkurs. Frågan var om köparen var sakrättslig skyddad mot säljarens borgenärer.¹⁷

HD anförde att det i målet var som utgångspunkt att det fanns ett giltigt avtal om överlåtelse mellan de båda aktiebolagen, och frågan var om överlåtelsen hade fullbordats sakrättsligt. De fortsatte med att konstatera att det vid överlåtelse av lösöre krävs tradition eller lösöreköpsförfarande för att få skydd mot säljarens borgenärer.¹⁸ Representanten för de båda bolagen hade rent faktiskt kunnat återlämna tillgångarna till det överlåtande bolaget eller förfoga över dem för det överlåtande bolagets räkning, men efter överlåtelseavtalet hade personen som representant för köparen varit skyldig att iaktta köparens intressen. Med beaktande av det och behovet att kunna genomföra transaktioner mellan närstående ansåg HD att det överlåtande bolaget ansågs ha i tillräcklig grad blivit avskuren sin rådighet över tillgångarna, så att sakrättsligt skydd inte utesluts.¹⁹

HD övergick sedan till att pröva om överlåtelsen för att bli sakrättsligt giltig även måste ha blivit tydlig för utomstående, ett krav som uppställts i bl.a. NJA 1975 s. 638. När inkråmsöverlåtelser görs mellan bolag med samma

---

¹⁵ NJA 1997 s. 660.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ NJA 2007 s. 413.

¹⁸ Ibid, s. 421.

¹⁹ Ibid, s. 423.

representant och verksamheten drivs vidare i samma firma, som i nuvarande fall, framgår det inte tydligt att en överlåtelse skett. Ett krav på tydligt offentliggörande i fall som liknade det nuvarande skulle dock skapa oklarheter, som t.ex. om en kommersiellt opåkallad flyttning av verksamheten till nya lokaler, rundskrivning till borgenärer eller registreringar i annat än lösöre köpsregistret är tillräckligt. HD:s slutsats blev därmed att det måste vara tillräckligt att säljarens rådighet över tillgångarna blivit i väsentlig grad avskuren för sakrättsligt skydd.²⁰

2.2.2.5 NJA 2008 s. 684

Ett bolag hade köpt en packlinje av ett företag. Packlinjen överlämnades dock aldrig till köparen, utan överlämnades istället direkt till en leasetagare till köparen. Leasetagaren var dotterbolag till säljaren och hade säljarens ägare som styrelseledamot och firmatecknare.²¹ Köparen och leasetagaren hade säte i Norge, medan säljaren hade säte i Sverige. Leasetagaren upptäckte vid uppmonteringen av packlinjen ett fel, som de reklamerade till säljaren. Säljaren kontaktade därefter köparen och begärde en temporär retur av packlinjen för att åtgärda de reklamerade felen. Detta godtogs. Under tiden packlinjen var hos säljaren för reparation gick säljaren i konkurs.²² Frågan som togs upp till prövning i domstol var om säljaren ansetts ha blivit i tillräcklig grad avskuren från sin rådighet över packlinjen, så att köparen fått sakrättsligt skydd mot säljarens konkursborgenärer.²³

HD uttalade att i förevarande fall hade leasetagaren fått packlinjen i sin besittning för köparens räkning. Om någon representant från leasetagaren skulle ha återlämnat varan till säljaren utan köparens samtycke, hade representanten blivit ansvarig såväl straffrättsligt (10 kap. 1 § BrB) som skadeståndsrättsligt mot köparen. Vid hanteringen av packlinjen var alla styrelseledamöter och firmatecknare hos leasetagaren skyldiga att sätta leasetagarens intressen framför säljarens intressen. Säljaren ansågs därmed

---

²⁰ NJA 2007 s. 413 (s. 423 f.).

²¹ SOU 2015:18 s. 67.

²² NJA 2008 s. 684.

²³ Ibid.

ha blivit i tillräcklig grad avskuren från sin rådighet över packlinjen, och köparen hade således sakrättsligt skydd för sitt förvärv.²⁴

Håstad gjorde ett tillägg. Han menade att ändamålet med traditionsprincipen inte är entydigt, men eftersom traditionen kan ersättas med registrering enligt lösöreköpslagen får antas att det ursprungliga syftet var att traditionen skulle ge publicitet åt köpet.²⁵ Publiciteten skulle undanröja vilseledande intryck på kreditgivare att lösöret fortfarande ägdes av säljaren eller göra ett (falskt) påstående om att lösöret överlåtits meningslöst vid exekution.²⁶ Håstad tillägger att tradition även har en annan effekt, nämligen avskärande av den faktiska rådigheten. Därigenom har traditionsprincipen fått ett självständigt ändamål, då en sådan effekt inte inträder vid registrering enligt lösöreköpslagen.²⁷

Håstad menar att traditionsprincipen främjar exekutionens effektivitet genom att det inte behöver prövas om och när ett verkligt överlåtelseavtal ingåtts, ifall lösöret lämnats kvar hos säljaren. Dessa fördelarna vinnas på de köparens bekostnad som gjort ett riktigt köp men som lämnat lösöret i säljarens besittning, av vilket skäl det nu än må vara. Om köparen då har betalat för lösöret, lider han en förlust på grund av att regeln har anpassats till att vissa insolventa säljare försöker bedra sina borgenärer medan borgenärerna kan tillägna sig både den gjorda betalningen och lösöret.²⁸

Håstad avslutar med att konstatera att det förefaller finnas övertygande skäl för att helt avskaffa traditionsprincipen, mot bakgrund av ovanstående stycken.²⁹

---

²⁴ NJA 2008 s. 684 (s. 691).

²⁵ Ibid, s. 692.

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid, s. 693.

²⁸ Ibid, s. 694.

²⁹ Ibid, s. 696.

2.3 Sammanfattning

Vi kan se att traditionsprincipen inte alltid varit en självklar del av det svenska rättssystemet. Lösöreköpslagen kom till under en tid då det i Sverige saknades en institutionaliserad kreditmarknad och formlösa säkerhetsöverlåtelser började användas. Med NJA 1925 s. 130 fick traditionsprincipen sitt verkliga genombrott i Sverige, där det slogs fast att lösöreköpslagens tillämpningsområde även omfattade vanliga omsättningsköp.

För att bli skyddad mot säljarens borgenärer är köparen tvungen att registrera köpet i enlighet med lösöreköpslagens bestämmelser eller uppfylla traditionskravet. Man har genom praxis övergett kravet på en fysisk besittningsövergång till att erkänna rättsligt rådighetsavskärande som tillräckligt för att anse traditionskravet som uppfyllt.

Många oklarheter kring traditionsprincipen har blivit utredda genom praxis, men som Håstad skriver i sitt tillägg kvarstår problemet att traditionsprincipen inte har något entydigt syfte, något som kommer att beröras under avsnitt 4 till 6.

3 Avtalsprincipen

3.1 Historisk bakgrund

Som nämnts under den historiska bakgrunden till traditionsprincipen så går det inte att utpeka någon särskild sakrättslig princip som gällde i äldre tider i Sverige. År 1734 antogs Sveriges rikets lag av riksdagen, och i handelsbalken togs det in relativt omfattande regler om köp och byte av lös egendom. Äganderättens övergång fanns inte uttryckligen reglerat i handelsbalken, men det har sagts att avtalsprincipen gällde som en oskriven allmän rättsgrundsats från tiden omkring 1734 års lag eller något senare.³⁰ Som redogjorts för ovan övergavs sedan avtalsprincipen successivt till förmån för traditionsprincipen, på grund av samhällsförändringarna under 1800-talet.³¹

3.2 Gällande rätt

Avtalsprincipen används redan inom svensk rätt på ett antal olika områden. Här nedan ges tre exempel på när avtalsprincipen används.

Avtalsprincipen tillämpas redan på konsumentköprättens område. Av 49 § KKL följer att köpet gäller mot säljarens borgenärer i och med avtalet. Avser köpet inte en bestämd vara blir köpet dock inte gällande mot säljarens borgenärer förrän en individualisering av varan skett. Efter övergången till avtalsprincipen på konsumentområdet har det inte, såvitt är känt, skett någon ökad förekomst av undandraganden.³²

Även i lag (1944:302) om köparens rätt till märkt ved får köparen skydd mot säljarens borgenärer i och med avtalet, om virket blivit tydligt märkt för

---

³⁰ SOU 2015:18, s. 39 f.

³¹ Se avsnitt 2.1.

³² SOU 2015:18, s. 93.

köparens räkning och det vid köp av sådant virke är brukligt att genom märkning ange vad som tillkommer köparen.

Avtalsprincipen gäller även vid förvärv av lös sak på exekutiv auktion där köparen genom själva inköpet anses ha vunnit skydd mot den tidigare ägarens skuld.³³

3.3 En lag om rätt till köpt lösöre

Lösöreköpskommittén fick i uppdrag av regeringen att ta ställning till om köpare av lösöre bör få skydd mot säljarens borgenärer genom köpeavtalet. Uppdraget avslutades i och med överlämnandet av betänkandet *Lösöreköp och registerpant* (SOU 2015:18).

Kommittén lämnade förslag om att det i en lag, som bygger på avtalsprincipen, tas in bestämmelser om rätt till köpt lösöre i förhållande till säljarens borgenärer. Genom avtalet skulle köparen få skydd mot säljarens borgenärer, om lösöret är bestämt, dvs. individualiserat. Skulle köpet avse ett lösöre som inte är bestämt, skulle det sakrättsliga skyddet uppstå först när ett visst lösöre märkts, avskilts eller på annat sätt bestämts för köparens räkning. Sålunda skulle det inte längre krävas registrering enligt lösöreköpslagen eller tradition för att uppnå sakrättsligt skydd.³⁴

En förutsättning är således att det föreligger ett köpeavtal som inte får innehålla någon avtalsrättslig ogiltighet. Vid en eventuell utmätning skulle lagen medföra att lösöret i fråga är skyddat mot säljarens borgenärer. Däremot skulle en utmätning av rättigheter som säljaren har enligt köpeavtalet kunna ske, t.ex. rätten till betalning. Detsamma skulle gälla vid en eventuell konkurs hos säljaren.³⁵

---

³³ NJA 1985 s. 159.

³⁴ SOU 2015:18, s. 103.

³⁵ Ibid, s. 178.

Vad gäller individualiseringen så måste det ske genom en utifrån sett konstaterbar handling. Lagen innehåller flera exempel på åtgärder som innebär att lösöret blir individualiserat, exv. märkning av lösöret, men listan är inte uttömmande och något formkrav finns inte för individualiseringen. Lösöret ska bestämmas för köparens räkning, således måste det på något sätt framgå vem köparen är. Den som sedan gör anspråk på lösöret har bevisbördan för de omständigheter som åberopas till grund för det. För sakrättsligt skydd krävs att individualiseringen vidtagits innan utmätningen eller konkursbeslutet.³⁶

3.4 Sammanfattning

Avtalsprincipen är inget nytt fenomen för svensk rätts vidkommande. Det tillämpades innan 1800-talet och tillämpas idag inom ett antal olika rättsområden.

Lösöreköpskommittén har i SOU 2015:18 lagt fram ett förslag om en lag om rätt till köpt lösöre, som skulle kunna komma att ersätta traditionsprincipen vid köp av lösöre. Införandet av lagen skulle innebära en övergång till avtalsprincipen vid köp av lösöre.

Avtalsprincipen skulle innebära att köparen genom avtalet får sakrättsligt skydd mot säljarens borgenärer, under förutsättning att det inte föreligger någon avtalsrättslig ogiltighet och att lösöret är bestämt för köparens räkning.

---

³⁶ SOU 2015:18, s. 179 f.

4 Samhällsekonomiskt och processekonomiskt perspektiv

4.1 Samhällsekonomiskt perspektiv

Lösöreköpskommittén har i SOU 2015:18 gjort bedömningen att ett stärkt skydd för köpare skulle underlätta handeln med varor och skapa förutsättningar för stärkt tillväxt och konkurrenskraft, och en reform skulle ha påtagliga och långsiktiga samhällsekonomiska fördelar.³⁷

4.1.1 Väl fungerande näringsliv

En av kommitténs utgångspunkter var att rätten till köpt lösöre utgör en central del av förmögenhetsrätten och sålunda en nödvändig förutsättning för ett väl fungerande näringsliv. Att kräva tradition trots att det egentligen inte är motiverat av kommersiella skäl eller andra skäl kan vara en nackdel för näringslivet.³⁸

Ulf Göranson tar i sin avhandling upp att det kan finnas flera naturliga skäl till varför en köpare vill lämna kvar varan hos säljaren. Ett exempel som han tar upp är att ett företag bygger nya fabriks- och kontorslokaler där vissa utlagda beställningar inte ska fullgöras förrän byggnaderna står färdiga. Hans poäng är att det finns fall då ett kvarlämnande av varan hos säljaren är helt lojalt, och att det från köparens perspektiv måste framstå som förvånande att man kanske måste vidta en kostsam och onödig förflyttning för att få sakrättsligt skydd.³⁹

Kommittén gör bedömningen att en övergång till avtalsprincipen skulle minska transaktionskostnader och ge större möjligheter att anpassa

---

³⁷ SOU 2015:18, s. 163.

³⁸ Ibid, s. 90 f.

³⁹ Göranson, *Traditionsprincipen*, s. 656 f.

köpevillkoren utefter omständigheterna, vilket stärker förutsättningarna för att de avtal som träffas är rationella och effektiva.⁴⁰

4.1.2 Svenska företags konkurrenskraft

I många andra länder tillämpas avtalsprincipen för sakrättsligt skydd. Traditionsprincipen ligger för visso i grunden i några länder, men kan sättas ur spel av parterna genom ett besittningsavtal.⁴¹

Kommittén anser att traditionskravets oklarhet och utländska köpares ovana att använda den kan göra den svenska marknaden mindre attraktiv. Vid internationella tillverkningsköp brukar man i avtalet föreskriva att produkter under tillverkning blir köparens egendom så snart de har blivit individualiserade. När svenska företag säljer enligt sådana villkor, sätter traditionskravet villkoret ur spel på grund av den internationella privaträtten. I sådana fall kan köparen komma att kräva större ekonomiska garantier av det svenska företaget eller i sista hand välja en säljare från ett annat land än Sverige.⁴²

4.1.3 Export

Sverige är i stor utsträckning ett exportberoende land där exporten står för en tredjedel av Sveriges BNP. Exportindustrin har stor samhällsekonomisk betydelse och en övergång till avtalsprincipen bedöms av kommittén stärka den svenska exportindustrins konkurrenskraft. Utländska köpare skulle slippa vidta särskilda åtgärder för att få sakrättsligt skydd och ökade exportandelar skulle i sin tur gynna svensk sysselsättning och tillväxt. Eftersom det rör sig om i princip all export av lösöre bedöms en övergång till avtalsprincipen ha positiva samhällsekonomiska effekter.⁴³

---

⁴⁰ SOU 2015:18, s. 100.

⁴¹ Ibid, s. 95; se även Håstads tillägg i NJA 2008 s. 684.

⁴² Ibid, s. 92.

⁴³ Ibid, s. 100 f.

4.1.4 Allmänna rättsmedvetandet

Kommittén menar att man inte kan frånsä från att traditionskravet saknar någon större förankring hos allmänheten. Många känner inte till, och kan inte begripa, att man kan förlora rätten till den köpta varan bara för att den lämnas kvar hos säljaren. För de flesta framstår det som omotiverat och svårförståeligt att man ska vara tvungen att tänka på sitt ansvar på ett allmänt plan för att motverka skentransaktioner och således vidta ett sakrättsligt moment inom ramen för köpet.⁴⁴ Kommittén anser att den sakrättsliga regleringen är av sådan grundläggande betydelse i samhället att den bör vara förankrad i hur gemene man uppfattar förhållandena.⁴⁵

En reform skulle enligt kommittén minska de slumpartade effekterna för köpare på grund av deras okunskap.⁴⁶

4.2 Processekonomiskt perspektiv

4.2.1 Kronofogdemyndigheten

Vid en övergång till avtalsprincipen skulle det vid utredningen i utmättningsärenden bli en mer omfattande prövning i något fler fall än idag. Om köparen gör gällande rätt till lösöre hos utmätningsskyldigens, så kommer KFM vara tvungen att göra en prövning av anspråket på separationsrätt. KFM kommer att behöva göra en liknande prövning i de fall en påstådd försäljning egentligen är en skenrättshandling.⁴⁷

Det är enligt kommittén svårt att uppskatta antalet fall som det blir mer arbete för KFM i, liksom hur mycket mer arbete det i sådana fall rör sig om. Det beror bl.a. på att det är svårt att bedöma beteendet hos allmänheten efter en eventuell övergång till avtalsprincipen, dvs. om det blir vanligare att

---

⁴⁴ SOU 2015:18, s. 96; se även Göranson, *Traditionsprincipen*, s. 657.

⁴⁵ *Ibid*, s. 90.

⁴⁶ *Ibid*, s. 169.

⁴⁷ *Ibid*, s. 164.

köpare lämnar kvar köpt lösöre hos säljaren och utmätning inträffar innan lösöret hämtas.⁴⁸

Antalet överklagade utmätningsärenden som avser utmätningar av lösöre med tredjemansperspektiv uppgår årligen till ca 400. Att handlägga de ärendena uppgår till ungefär 1 500 000 kronor årligen, och där tillkommer även förrättningskostnader och återställningskostnader som uppgår till mellan 2 300 000 kronor och 4 500 000 kronor om året. Det arbete som kan uppstå hos KFM vid en reform får därmed göras med utgångspunkt i de redovisade siffrorna, men kommittén gör bedömningen att den årliga kostnadsökningen kan rymmas inom befintliga anslag.⁴⁹

4.2.2 Skatteverket

I överklagade utsökningsmål och i tvistemål där någon av parterna har förelagts av KFM eller domstol att väcka talan, företräder Skatteverket staten eller en kommun. Det saknas statistik över antalet överklagade utmätningar i allmänna utsökningsmål där tredje man gjort gällande bättre rätt till den utmäta egendomen. Skatteverket är part till ca 1500 utsökningsärenden per år, och att hantera dessa kräver 8–10 årsarbetskrafter.⁵⁰

Skatteverket är part i ett tiotal mål om året i tvistemålsprocesser som rör talan om bättre rätt. Effekterna för Skatteverkets arbete med utmätningsärenden och tvistemålsprocesser går enligt kommittén inte med säkerhet att förutse, men den uppskattning som gjorts är att Skatteverket kommer att behöva hantera något fler tvistiga ärenden.⁵¹

---

⁴⁸ SOU 2015:18, s. 164.

⁴⁹ Ibid, s. 164 f.

⁵⁰ Ibid, s. 165.

⁵¹ Ibid, s. 166.

Kostnaderna för Skatteverket är svåra att förutse, men merkostnaden torde uppgå till omkring 1 miljon kronor vid en reform, som av kommittén bedöms kunna rymmas inom befintliga kostnadsramar.⁵²

4.2.3 Sveriges Domstolar

En övergång till avtalsprincipen skulle enligt kommittén kunna få effekter i olika avseenden för Sveriges Domstolar. Fler utmättningsärenden kan komma att prövas av domstol, och det kan också bli fråga om fler fall där talan väcks om bättre rätt. Det kan även bli fråga om att staten i något fler fall får stå för konkurskostnader. Det är i sådana fall när konkursboets tillgångar inte täcker kostnaderna för konkursförvaltningen för att köpare får separationsrätt till köpt lösöre.⁵³

Sammantaget innebär det, enligt kommittén, för Sveriges Domstolar att något fler rättegångar kan komma att inledas och att staten i vissa fall får bära konkurskostnader som inte bärs idag. Kostnaderna för detta bedöms av kommittén kunna rymmas inom Sveriges Domstolars befintliga budgetramar.⁵⁴

---

⁵² SOU 2015:18, s. 166.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid, s. 166 f.

5 Den rättsvetenskapliga debatten

5.1 Daniel Vargö

Daniel Vargö har skrivit om vissa processekonomiska fördelar med traditionsprincipen. Mot bakgrund av att traditionsprincipen sedan länge är fast förankrad i svensk rätt och att många oklarheter blivit utredda i praxis, skulle argumentet enligt Vargö vara att handel har anpassats till traditionsprincipen och att de rättsliga bedömningarna av borgenärsskyddets inträde framstår som förhållandevis förutsebara. Eftersom rättsläget är relativt klart idag, och anpassning skett, håller det nere antalet tvister rörande borgenärsskydd vid köp av lösöre. En övergång till avtalsprincipen skulle enligt Vargö sannolikt medföra en uppkomst av rättsosäkerhet kring avtalsprincipens närmare rekvisit för sakrättsligt skydd vilket kan vara ägnat att öka antalet tvister (åtminstone under en övergångsperiod). Han avslutar med att påpeka att det här argumentet inte är invändningsfritt, och bör beaktas först om argumenten för de olika principerna i övrigt väger relativt jämnt.⁵⁵

En annan fördel med traditionsprincipen som Vargö framhåller är att det inom exekutionsväsendet inte behöver prövas om det finns ett allvarligt menat och giltigt avtal mellan säljaren och köparen, så länge lösöret finns i säljarens besittning vid utmätningen eller konkursbeslutet. Vid en övergång till avtalsprincipen skulle en prövning av sådana frågor, dvs. huruvida det finns ett allvarligt menat och giltigt avtal, kunna aktualiseras i större utsträckning och att sådana tvister inte heller är lätthanterliga.⁵⁶

Vargö ifrågasätter även hur man ska se på argumentet, till stöd för avtalsprincipen, att köpare i allmänhet inte känner till traditionskravet och

---

⁵⁵ Vargö, Daniel, *Traditionsprincipens fördelar*, SvJT 2013 s. 1051–1061, s. 1055.

⁵⁶ *Ibid*, s. 1056.

därför lider en rättsförlust för att de av praktiska skäl lämnar lösöret hos säljaren. Han menar att man vid lagstiftningen inte får fästa avseende vid vad allmänheten faktiskt känner till eller kan antas känna till om rättsreglers innehåll. Det kan enligt honom inte vara ett giltigt argument mot gällande (eller tilltänkta) rättsregler att dessa är okända eller inte följs av allmänheten. I sådana fall skulle man kunna ifrågasätta lämpligheten hos en stor mängd rättsregler, eftersom den stora allmänheten har begränsad kunskap om gällande rätt, och det är långt ifrån alla rättsregler som följs.⁵⁷

5.2 Torkel Gregow

Gregow menar att kravet på besittningsövergång för att en köpare ska få sakrättsligt skydd inte tillgodoser något intresse i sig, utan är endast ett medel för att komma till rätta med problem som inte har med besittning att göra, nämligen skenöverlåtelser.⁵⁸

Gregow framhåller att traditionsprincipen tillkom under en tid då samhället såg mycket annorlunda ut än vad det gör idag, inte minst på det kommersiella området. Att kräva en besittningsövergång i dagens samhälle kan därmed, utifrån ett modernt synsätt, verka primitivt och ålderdomligt. Traditionsprincipen slår blint mot dem som inte känner till den. Det är förvisso enkelt att säga att en köpare borde anpassa sig efter vad lagen kräver för att få sakrättsligt skydd, men det är inte så enkelt i praktiken. Trots att traditionsprincipen gällt under en lång tid i svensk rätt, torde de flesta inte känna till kravet på besittningsövergång. Vidare är det inte alltid möjligt för köpare att ta med sig eller ta emot lösöret direkt, och det kan även vara så att lösöret är avsett att vara kvar där det fanns vid köptillfället.⁵⁹

Gregow är av uppfattningen att det bör ske en övergång från traditionsprincipen till avtalsprincipen. Han uppger, som skäl för sin

---

⁵⁷ Vargö, *Traditionsprincipens fördelar*, s. 1053 f.

⁵⁸ Gregow, Torkel, *Avtalsprincipens fördelar*, SvJT 2013 s. 1062–1073, s. 1064.

⁵⁹ *Ibid*, s. 1064 f; jfr NJA 1997 s. 660.

ståndpunkt, att det medför att affärstransaktioner kan genomföras på ett naturligare sätt, enskilda köp kommer att underlättas och köpare kommer inte utsättas för samma risker som de gör idag. Ytterligare ett skäl som han framför är att skentransaktioner kommer att kunna bekämpas även med avtalsprincipen.⁶⁰

5.3 Staffan Myrdal

Staffan Myrdal skriver i en artikel i SvJT om de många oklarheterna som finns med traditionsprincipen. Vid tveksamma fall får en rättsregels syfte ofta stor betydelse vid avgörandet, och sedan traditionsprincipens tillkomst har det funnits flera olika uppfattningar om vad traditionsprincipens syfte är.⁶¹ Han menar på att oklarheterna kring traditionsprincipen gör den onödigt komplicerad. Idealet enligt Myrdal vore att få till en modell som är enkel att förstå och tillämpa, som därmed skapar god förutsebarhet. Modellen ska samtidigt tillfredsställa näringslivets krav på flexibilitet och stabilitet, och som praktiskt möjliggör transaktioner som är att anse som legitima. Vidare bör reglerna för sakrättsligt skydd, menar Myrdal, vara anpassade för internationella sammanhang.⁶²

---

⁶⁰ Gregow, *Avtalsprincipens fördelar*, s. 1073.

⁶¹ Myrdal, Staffan, *Oklarheter med traditionsprincipen*, SvJT 2013 s. 1074–1086, s. 1076.

⁶² *Ibid*, s. 1086.

6 Analys

Skulle då ett fasthållande vid traditionsprincipen ha samhällsekonomiska respektive processekonomiska fördelar?

Vad beträffar det processekonomiska perspektivet finns inte mycket att anmärka på. Traditionsprincipen medför att man vid utmätningar inte behöver pröva om det finns ett allvarligt menat och giltigt avtal, utan det som finns i gäldenärens besittning presumeras tillhöra denne. Detsamma gäller vid konkurser. Detta innebär att exekutionsväsendet effektiviseras.

Som visats under avsnitt 4.2 skulle en övergång till avtalsprincipen öka kostnaderna för myndigheter som KFM, Skatteverket och Sveriges Domstolar.

Traditionsprincipen var motiverad utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv under den tid den kom till, eftersom människor utnyttjade avtalsprincipen för att undandra egendom från borgenärer. Det ledde till ekonomiska förluster för borgenärer som inte skaffat sig realsäkerhet. Samhället har dock förändrats under de senaste 100 åren.

Utifrån ett modernt samhällsekonomiskt perspektiv finns det inga övertygande fördelar med traditionsprincipen. Till en början kan konstateras att traditionsprincipen saknar förankring hos det allmänna rättsmedvetandet, vilket innebär att den kan slå blint mot okunniga köpare som valt att lämna kvar lösöret hos säljaren efter köpet. Som lyfts fram i avsnitt 4.1.1 kan det finnas flera naturliga och legitima skäl till varför en köpare väljer att lämna kvar lösöre hos säljaren. Att köpare ska göra en förlust på grund av en princip som anpassats efter att vissa insolventa säljare försöker undandra egendom från sina borgenärer är för mig oförståeligt.⁶³

---

⁶³ Jfr Håstads tillägg till NJA 2008 s. 684.

Hos näringslivet tycks traditionsprincipen bättre förankrad, och som Vargö framhåller så har handeln anpassat sig efter traditionsprincipen. Jag är dock av uppfattningen att det inte är att se som en fördel med traditionsprincipen, det innebär bara att handeln har anpassats efter gällande rätt och behöver inte betyda att traditionsprincipen är fördelaktig i jämförelse med exempelvis avtalsprincipen.

Trots anpassning medför traditionsprincipen att företag kan vara tvungna att stå för onödiga transaktionskostnader som inte är kommersiellt motiverade, enbart för att uppfylla traditionskravet. Förvisso är det genom praxis utrett att det numera är tillräckligt med rådighetsavskärande för att uppfylla traditionskravet, men både NJA 2007 s. 413 och NJA 2008 s. 684 rör s.k. närståendetransaktioner, varför det är oklart om detsamma gäller vid transaktioner mellan två företag som inte är närstående. Dessa oklarheter kan göra traditionsprincipen onödigt komplicerad vid gränsfall.⁶⁴

Avtalsprincipen skulle till skillnad från traditionsprincipen ge företag större handlingsutrymme att utforma sina avtal, och därigenom tillgodose näringslivets krav på flexibilitet.⁶⁵ Det skulle även minska transaktionskostnader som inte är motiverade av kommersiella skäl.

Sett utifrån ett internationellt perspektiv kan traditionsprincipen medföra att svenska företag får sämre konkurrenskraft utomlands, eftersom utländska köpare är ovana att hantera traditionsprincipen. Det kan leda till att svenska företag tvingas ställa större ekonomiska garantier eller att köpare väljer säljare från ett annat land än Sverige. Det är en klar nackdel med traditionsprincipen, eftersom Sverige är ett exportberoende land.⁶⁶ Det är svårt att säga hur traditionsprincipen påverkar utländska köpares beteende, men oavsett är svensk rätt inte anpassad till internationella sammanhang.⁶⁷

---

⁶⁴ Se avsnitt 5.3.

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Se avsnitt 4.1.4.

⁶⁷ Se avsnitt 4.1.1.

Sammantaget blir min slutsats att det utifrån ett processekonomiskt perspektiv finns fördelar med ett fasthållande vid traditionsprincipen, men att det utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv vore fördelaktigt att övergå till en avtalsprincip.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

SOU 2015:18 Lösöreköp och registerpant.

Litteratur

Gregow, Torkel, *Avtalsprincipens fördelar*, SvJT 2013 s. 1062–1073.

Göranson, Ulf, *Traditionsprincipen: de svenska reglerna om köparens skydd mot säljarens borgenärer i komparativ och historisk belysning = [The doctrine of traditio]: [the Swedish rules on the buyer's protection against the seller's creditors in a comparative and historical perspective]*, Iustus, Diss. Uppsala: Univ., Uppsala, 1985.

Håstad, Torgny, *Sakrätt avseende lös egendom*, 6., omarb. uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2000.

Korling, Fredric & Zamboni, Mauro (red.), *Juridisk metodlära*, Studentlitteratur, Lund, 2013.

Millqvist, Göran, *Sakrättens grunder: en lärobok i sakrättens grundläggande frågeställningar avseende lös egendom*, 6., [uppdaterade] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2011.

Myrdal, Staffan, *Okklarheter med traditionsprincipen*, SvJT 2013 s. 1074–1086.

Vargö, Daniel, *Traditionsprincipens fördelar*, SvJT 2013 s. 1051–1061.

Rättsfallsförteckning

NJA 1925 s. 130

NJA 1975 s. 638

NJA 1985 s. 159

NJA 1997 s. 660

NJA 2007 s. 413

NJA 2008 s. 684